

Sikeres települési energetikai beruházások a fenntartható energia biztosítására Magyarországon

Tóth Nelli

*önkormányzati energiagazdálkodási projektvezető, Energiaklub
nelli@energiaklub.hu*

Települési energetikai beruházások a klímaváltozás tükrében

A XI. század legnagyobb környezetvédelmi kihívása (és az Európai Unió és Magyarország Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégiájának is alapvető célkitűzése) az éghajlatváltozás megfékezése, illetve a változásokhoz történő alkalmazkodás. A közelmúlt szélsőséges időjárási eseményei is felhívják a figyelmet arra, hogy az éghajlatváltozás tervezett, hatékony cselekvést követel települési szinten is. Ennek egyik eszköze, a **települési éghajlatváltozási stratégia** kialakítása.

Az éghajlatvédelem és a települési energetika nem „zöld” ügy, az éghajlatváltozástól függetlenül is érdemes lenne elkezdni a munkát e területen, mivel az intézkedések - a környezetminőség javítása mellett - számos előnnyel járnak az önkormányzatok számára. Széles körben elterjedt az a téves nézet, hogy a környezet- illetve az éghajlat védelme drága és pusztán a gazdagok kiváltsága illetve feladata. A valóságban ezek a lépések – a jövőbeli pozitív hatásokon túl – már rövid és középtávon is kézzelfogható eredményeket hoznak. Néhány példát említve:

- Hatékony energiagazdálkodással, a közpénzek hatékonyabb és takarékosabb felhasználása következtében az önkormányzatok szűkös forrásaikat az energiaszámlák kifizetése helyett fejlesztésekre fordíthatnák.
- Az éghajlatváltozásra való felkészülés károkat előzhet meg, óvja a településen élők fizikai és gazdasági jóllétét, illetve annak infrastruktúráját, természeti értékeit.
- A megújuló energiaforrások helyi kiaknázása hozzájárul a település gazdasági autonómiájához.
- Az energetikai beruházások munkahelyteremtő, foglalkoztatás-élénkítő hatása is jelentős. Az erre fordított önkormányzati források helyben maradnak, a település energia-import függősége jelentősen csökken.
- Az energiahatékonyság és a megújuló energiaforrások alkalmazása nagyban hozzájárulhatnak a települési légszennyezettség csökkenéséhez.

Összegezve: a komplex éghajlatváltozási stratégia révén az önkormányzat elősegítheti a helyi gazdaság élénkülését, javíthat a települési környezetminőségen, függetlenebbé válhat a nagy energiaszolgáltatóktól, pozitív képet alakíthat ki a településről és hozzájárul a szélsőséges környezeti események csökkentéséhez, a károk mérsékléséhez.

Az Európai Bizottság friss kezdeményezése a **Polgármesterek Szövetsége** (Covenant of Mayors), mely tudatos városi energiagazdálkodással szeretné elérni az Európai Unió ismert klímavédelmi céljait. EU által kezdeményezett és az Energie Cités által koordinált Polgármesterek Szövetsége, egy kiváló eszköz lehet, mivel átöleli az energiagazdálkodást, klímavédelmet és városfejlesztést is egyben. www.eumayors.eu

Az éghajlatváltozási stratégia horizontális dokumentumként a következő területeket érint(het)i: közlekedés, turizmus, gazdaság, kereskedelem, szociológiai jellemzők, épített környezet, lakásállomány, védett területek, mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, katasztrófavédelem, biztosítási szektor, humánegészségügy, vízgazdálkodás, helyi jogszabályok, területi tervezés, energetika, önkormányzati intézmények és -szolgáltatások, települési infrastruktúra, közparkok, vízellátás, csatorna, hulladékkezelés, oktatás, szemléletformálás.

Települési energiagazdálkodást elősegítő, futó programjaink 2009-ben elért főbb eredményei:

A 2007-ben létrehozott online „**Követendő példák**” **adatbázisunk** (<http://energy-bestpractice.eu>) 2009-ben 7 új projektleírással bővült, ezzel közel 40 projektleírás található angol és magyar nyelven. Követendő példák – megújulók, energiahatékonyság, sikerek címmel egy 20 oldalas színes kiadvány készült el 1000 példányban, benne a 7 új projektleírás magyar nyelven.

Egy éve indult el a Megújuló Erőforrások Európai Ligájának magyar változata, a **Napkorona Bajnokság**. A legkisebb falvaktól a legnagyobb városokig, 82 magyar település gondolta úgy, hogy érdemes beszállnia a hazánk kedvező napos adottságait és a napenergia felhasználását népszerűsítő versenybe. A magyar versenyben eddig Miskolc, Orosháza és több budapesti kerület mellett olyan apróbb falvak is indultak, mint Nagypáli vagy a 23 lakosú Dötk. A magyar díjazottak 2010. május 27-én, Budapesten a Renexpon, az egyik legnagyobb regionális megújulós szakkiállításon és konferencián vehették át a Napkorona Díjat.

További információ: www.napkoronabajnoksag.hu

A **Display program** ma Magyarországon az egyetlen olyan önkormányzatoknak szóló kommunikációs kampány, amely a középületek energetikai tanúsításának népszerűsítést szolgálja. A kampány arra ösztönzi a helyhatóságokat, hogy önkéntes alapon készítsék el az általuk üzemeltetett épületek fogyasztás alapú energiacímkéjét. A címkézést a program gazdája, az Energy Cities (<http://www.energy-cities.eu>) nemzetközi szervezet által fejlesztett, Európa 28 országában használt szoftver segíti. 2009. januárban az Energy-Cities és a VÁTI Nonprofit Kft. szerződést kötött, melynek értelmében a

Display® rendszer ingyenesen hozzáférhetővé válik az Nemzeti Fejlesztési és Gazdasági Minisztérium által meghatározott alábbi felhasználók számára:

- a) önkormányzatok
- b) önkormányzati intézmények
- c) államigazgatási szervek
- d) minisztériumok nonprofit háttérintézményei

A kapcsolódó magyar nyelvű weblapot és szoftvert és az önkormányzati regisztrációt a Váti Nonprofit Kft. Információs Szolgáltatási Igazgatóság kezeli, a program kommunikációs partnere az Energiaklub.

További információ a programról, a csatlakozás feltételeiről: <http://display.vati.hu>

Klímakalauz nevű projektünk módszertannal segíti az önkormányzati szakembereket egy komplex települési éghajlatvédelmi stratégia kialakításában. Már a korai szakaszban elengedhetetlen az érintettek bevonása, igényfelmérése, amihez szintén segítséget nyújtunk. Az Energiaklub és Gyöngyös város együttműködése révén egy mintaprojekt alkalmával éghajlatvédelmi stratégiát és cselekvési tervet készített, majd a szerzett tapasztalatokat közreadja az érdeklődők számára.